

Direktiv till arbetsgrupp "Sambandsgruppen – gruppen för möjligheter till stöd och strategi"

Bakgrund

Regeringen har i Sveriges bredbandsstrategi adresserat målsättningen att 90 procent av befolkningen bör ha möjlighet att få en Internetanslutning via bredband på minst 100 Mbit/s senast år 2020. I strategin anges också att alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband.

Bakgrunden till målen är att en väl utbyggd infrastruktur av bredbandsnät i Sverige blivit en viktig faktor – nationellt, regionalt och lokalt - för att åstadkomma tillväxt och försörjningsmöjligheter. För att nätens fulla potential skall kunna förverkligas krävs dock att de fungerar utan avbrott och att människor har tilltro till den nya tekniken.

Robusta höghastighetsnät är således viktiga för Sveriges konkurrenskraft. Bredband fordrar dock stora investeringar. Marknadsaktörerna investerar i nuläget ca 7-10 miljarder kr på årlig basis för underhåll och utbyggnad av bredband. Dessa investeringar allokeras primärt till kommersiellt attraktiva områden. Detta gör att investeringsvolymen på den svenska landsbygden med geografiskt stora avstånd och låg befolkningsdensitet tenderar att bli liten och understiga behoven, vilket i sin tur kan ge upphov till en digital infrastrukturklyfta som hämmar tillväxt och jobbskapande i alla delar av landet.

Inom ramen för Bredbandsforum tillsattes under 2010 en arbetsgrupp – ”Finansieringsmöjligheter för bredband” som i sin slutrapport adresserar ett flertal utmaningar som landsbygden står inför och som är möjliga att effektivt hantera inom Bredbandsforum. Gruppen konstaterade bland annat att stöd i form av pengar behövs. Dessutom behövs en organisationsstruktur som kan hantera planering och implementering av bredbandsinfrastrukturprojekt. Här har inte minst regioner, län och kommuner en central roll. Pengar behövs för att rätt saker ska kunna utföras, och organisation krävs för att det ska kunna utföras på rätt sätt – det vill säga ett sätt som är effektivt.

Bredbandsforum

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

Syfte och mål med arbetsgruppen

Syftet med arbetsgruppen är att adressera de två identifierade byggstenarna - stöd och organisation. Dessa bedöms behövas för att kunna förverkliga målsättningen om bredband i världsklass i hela Sverige. Med detta som utgångspunkt ska gruppen ta fram *förslag på en långsiktig och ut hållig lösning för bredbandsutbyggnad i områden där marknaden inte fyller behovet. Dessa förslag skall omfatta både finansiella och organisatoriska aspekter.*

Konkret innebär ovanstående syftesformulering att målet för gruppen är att efter fullgjort arbete ha:

- Sammanställt vilka förutsättningar som finns för ett mer enhetligt nationellt bredbandsstöd.
- Aktivt och målmedvetet verkat för att bredband inkluderats som en möjlig satsning i strategier för den kommande perioden (2014-2020) av strukturfonderna och landbyggsprogrammet.
- Adresserat och synliggjort vilka möjligheter som finns att nyttja regionala tillväxtmedel (så kallade "1:1 medel") för bredband.
- Konkretiserat vilket behov av bredbandsinvesteringar som finns för att nå bredbandsstrategins mål, inte minst för de områden där marknaden inte kommer att kunna motivera investeringar på kommersiella villkor.
- Analyserat möjligheterna att i ökad omfattning använda medfinansiering (både offentlig och privat) för bredbandsutbyggnad.
- Listat de viktigaste kostnadsbesparande åtgärderna som gör att kostnaden för etablering av bredband kan reduceras.
- Gett rekommendationer kring frågan förvaltning och samarbete mellan enskilda byanät.
- Uppmärksammat initiativ för utbyggnad av bredband i områden där marknaden inte fyller behovet.

Förväntade resultat av arbetet

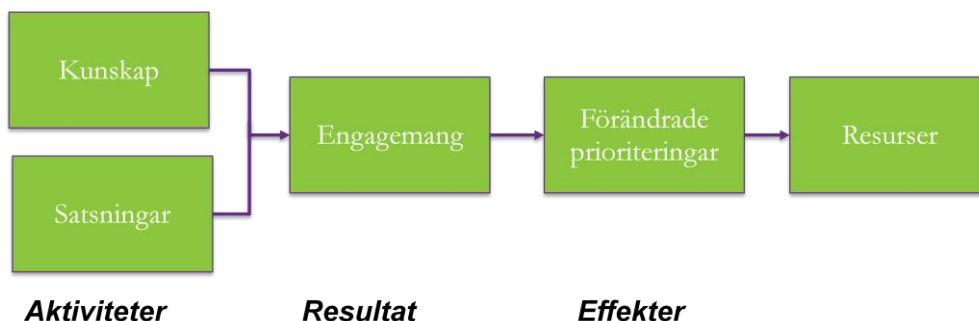
Det arbete som kommer att genomföras inom arbetsgruppen förväntas ge följande resultat:

- Förankrade och underbyggda förslag på hur en långsiktig och uthållig lösning för bredbandsutveckling i områden där marknaden inte fyller behovet skulle kunna utformas.
- Samsyn, upparbetade kontakter och ett utvecklat samarbete mellan stödgivande myndigheter, samt mellan myndigheter och intressentföreningar.
- Bättre kännedom om - och ökat engagemang för - initiativ och satsningar på bredband i Sverige hos intressenter lokalt och regionalt.

Huvudaktiviteter

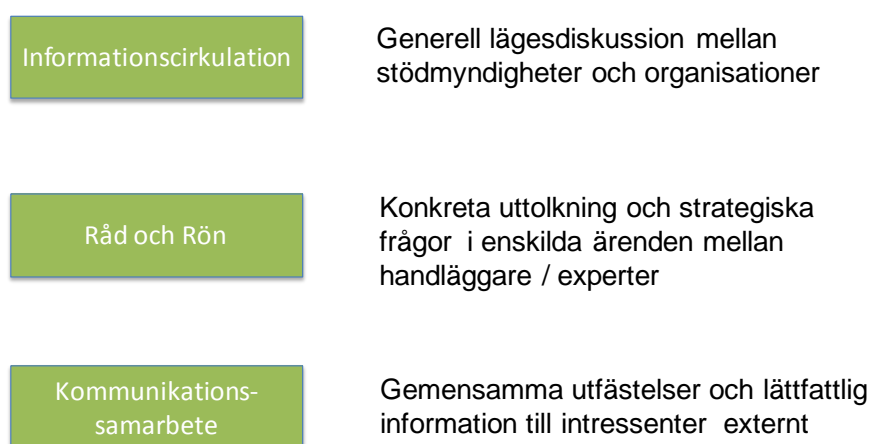
Utgångspunkten för gruppens arbete är att finansiellt stöd och organisation ligger till grund för en framgångsrik bredbandsutbyggnad i hela landet. Genom att öka kunskapen om de bredbandssatsningar som görs, har gjorts och skulle behövas kan en ökad grad av engagemang nås. Med ökat engagemang – det vill säga fler involverade aktörer, med en tydlig målsättning, handlingsplan och vilja blir det möjligt att förändra prioriteringar. Detta öppnar i sin tur för resurser i form exempelvis kompetens och handlingsutrymme.

Figur. Effektlögik för hur ökad kunskap om effektiva satsningar kan ge ett förbättrat engagemang och resursförstärkningar

För att kunna nå syftet, måluppfyllnad och de förväntade resultaten bör arbetsgruppen fokusera sin verksamhet kring tre huvudaktiviteter: *informationscirkulation*, *råd och rön* samt *kommunikationsarbete*. Nedan beskrivs de tre aktiviteterna.

Figur. Tre huvudaktiviteter för arbetsgruppen

1. Informationscirkulation

Svarar på frågan: Vem gör vad, vad görs och var i landet görs det något?

Avser: aktiviteter som syftar till att säkerställa transparens kring händelseutvecklingen på bredbandsfronten. Aktiviteterna har en deskriptiv karaktär. Målsättningen är att de aktörer som är involverade i bredbandsutveckling - särskilt de offentliga aktörer som arbetar med bredbandsstöd - i ett tidigt skede får information och kunskap om händelseutvecklingen, vilket förenklar det egna arbetet med bredbandsfrågor. Informationsflödet har en intern karaktär i syfte att skapa handlingsberedskap och förståelse.

Informationscirkulation handlar om att det finns många gemensamma beröringspunkter mellan olika stödprogram och initiativ för bredband. Det kan exempelvis handla om arbete inom landsbygdsprogrammet, strukturfonderna, kanalisationsstödet, tillväxtmedlen (1:1), PTS medfinansieringsarbete eller den Digitala Agendan. Frågor att söka svar på kan exempelvis vara av typen: Vilka frågor står på den samhälleliga dagordningen (om det inte är bredband)? Vilka beslut har tagits som

direkt påverkar möjligheten att bygga ut bredband och vilka aktörer har varit involverade? Vilka beslut planeras som har inverkan på möjligheten att finansiera bredband? Vad är på gång inom offentliga organisationer och på lokalplanet (frivilliga initiativ) för att åstadkomma bredbandsutbyggnad?

2. Råd och rön

Svarar på frågan: På vilket sätt går det att genomföra satsningar och hur ska bedömningar göras?

Avser: aktiviteter för att diskutera konkreta uttolkningar av föreliggande ramverk för bredbandsstöd, men också hur en regional offentlig organisation bör organiseras, liksom kommunala strategier för ökad bredbandsutbyggnad. Aktiviteterna har en tydlig analytisk lösningsinriktad karaktär med fokus på principiella frågeställningar och diskussionerna är interna, avsedda att föras mellan experter / sakkunniga. Vad gäller tolkning av exempelvis centrala begrepp som återfinns i ett flertal stödprogram – och som olika offentliga organ tillämpar – bör om möjligt en gemensam och enhetlig tolkning, definition samt tillämpning eftersträvas.¹ Till de frågor som exempelvis kan adresseras hör: Hur kan samfälliga bedömningar i principiella frågor göras? Vilka möjligheter till kompletteringar och förstärkningar av stöd finns? Vilka medel har länen och regionerna för att bistå med planering och koordinering? Hur stort är behovet av bredbandsinvesteringar i olika områden? Vilka bredbandstekniker står till förfogande? Hur fungerar nuvarande stödformer för bredband? Vad bör en bredbandsstrategi innehålla för att vara ett progressivt handlingsdokument för kommunal och regional utbyggnad?

3. Kommunikationssamarbete

Svara på frågan: Vad sägs och vem är avsändaren?

Avser: aktiviteter för att kommunicera ett samfällt budskap utåt, präglad av tydlighet och kännedom om vad involverade parter planerar att göra och hur de agerar i olika avseenden. Aktiviteterna har en tydlig upplysande karaktär och är riktade till externa intressenter. Målet bör vara att det budskap som förmedlas utåt är otvetydigt, dvs. inte ger olika budskap samt möjlighet för olikartade tolkningar. Därtill bör ambitionen vara att snabbt kunna ge besked.

Kommunikationssamarbete handlar om att nyttja flera olika kanaler. Det handlar om dialog externt, dvs vad som sägs utåt till aktörer på marknaden eller avnämare i områden där marknaden inte fyller behovet. Erfarenheten visar att förutsättningarna som omger bredbandsarbetet tenderar att vara i ständig förändring. Detta ger upphov till behov av ett kontinuerligt kommunikationsflöde. Det handlar om att försöka skapa möjlighet till framförhållning och transparens men också om att undvika diffusa eller

¹ Detta kan bidra till att sänka transaktionskostnaderna och bidra till ökad produktivitet (minskade sökkostnader ger snabbare bedömningar) och större rättsäkerhet (gemensamt ramverk ger ökad förutsägbarhet).

konflikterande budskap från olika aktörer. Likaledes handlar det om att ha en gemensam plats för lättåtkomlig och lättfattlig information som är uppdaterad.

Organisering

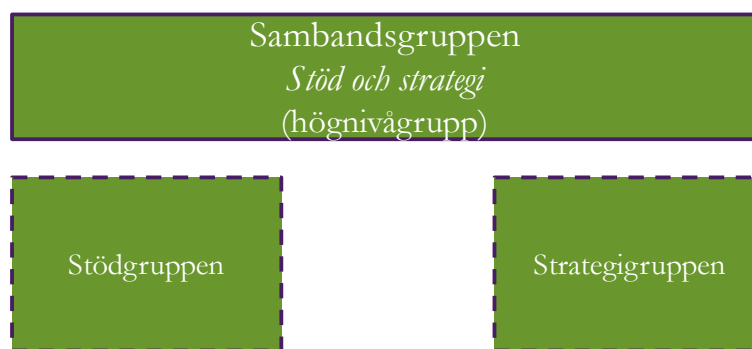
För att få effektivitet i arbetet rekommenderas gruppen att tillsätta undergrupper med ansvariga personer.

Rekommendationen är att två undergrupper tillskapas enligt nedanstående modell:

Stödgruppen – Den ena undergruppen bör fungera som en kompetenspool i stödfrågor. Gruppen bör ges i ansvar att föra konkreta diskussioner kring frågor som rör handläggning av stödärenden, och hur de stöd som finns ska tillämpas samt förutsättningarna för en gemensam tolkning och tillämpning av centrala återkommande begrepp, vilka förordningar som krävs och hur olika stöd kompletterar och förstärker varandra. De bör också ta sig an frågan om ett mer enhetligt bredbandsstöd.

Strategigruppen – Den andra undergruppen bör ges i ansvar att föra strategiska diskussioner med fokus på hur arbetet nationellt, regionalt och kommunalt bör organiseras för att utbyggnad av bredband i områden där marknaden inte fyller behovet ska kunna komma till stånd. Här handlar det om hur arbetet med bredband ska organiseras. Vem är ansvarig? Vilka dokument behövs och hur ska de utformas? Här finns viktiga erfarenheter och kunskap från Länsamverkan Bredband liksom det arbete som bedrivits på egna initiativ i länsstyrelser och regioner.

Figur. Schematisk indelning av arbetsgruppen och dess undergrupper

Arbetsgruppen bör som helhet säkerställa att de tre huvudaktiviteterna (informationscirkulation, råd och rön samt kommunikationssamarbete) beaktas i arbetet, och det kan finnas skäl att även undergrupperna säkerställer att de jobbar i andan av de nämnda huvudaktiviteterna.

Undergrupperna bör vara utformade för att ge hög sakkompetens. Detta innebär att undergrupperna kan tillsättas oberoende av de personer och organisationer som är representerade i arbetsgruppen. Rekommendationen är vidare att antal personer i grupperna begränsas till max 3-5 pers per grupp.

Till arbetsgruppen och undergruppens förfogande finns Bredbandsforums kansli. Kansliet kan vara behjälpligt i praktiskt arbete så som att exempelvis ta fram underlag, men det är gruppens ordförande och ansvariga för undergrupperna som svarar för att driva arbetet framåt.

Ordförande för arbetsgruppen bör vara Göran Marby, PTS. Ordföranden får i uppdrag att utforma arbetsgruppen och tillsätta den med lämpliga organisationer och personer i linje med detta direktiv. Myndigheter som idag hanterar olika former av stöd som kan komma ifråga för bredbandsutbyggnad (t.ex. Jordbruksverket, PTS, och Tillväxtverket) bör ingå i arbetsgruppen. Likaså bör representanter för ett urval av regioner² och länsstyrelser ingå, liksom representanter för landsbygdsanknutna organisationer. Det är även lämpligt att ha någon eller några företrädare för marknaden (ex Skanova och Stadsnätsföreningen).

Ekonomiska resurser

Deltagande företag, myndigheter eller organisationer svarar själva för sina personella resurser i arbetsgruppen.

Avstämning

Den inriktningen som arbetsgruppen ges genom dess mål och syften gör att den i vissa aspekter kan överlappa det arbete som görs i Bredbandsforums andra arbetsgrupper. För att säkerställa att ett sådant överlapp enbart är till gagn ska kontinuerlig avstämning och uppdatering gentemot övriga arbetsgruppers resultat ske. Arbetsgruppen ska också inför varje styrgruppsmöte avrapportera hur arbetet fortskrider samt förväntade och uppnådda resultat.

Samråd

Arbetsgruppen ska under arbetets gång arbeta konsensusinriktat. Externt bör gruppen sträva efter att ha en dialog med intresserade. Detta kan exempelvis ske i form av hearingar och/eller diskussioner eller genom de kanaler som gruppen finner lämpligt för ändamålet. Arbetet bör i så stor utsträckning som arbetet tillåter präglas av transparens.

Starttid

Arbetsgruppen ska starta sitt arbete den 3:e oktober 2011.

² Regioner avser i detta fall regionala självstyrelseorgan och regionala samverkansorgan (regionförbund)

Sluttid

Arbetsgruppen ska senast slutrapportera sitt arbete 31:a maj 2012. Om Bredbandsforum avslutas i och med årsskiftet 2011-2012 skall slutrapport ske senast den 31 december 2011.

Slutleverans och rapportering

Vid slutredovisning ska arbetsgruppen göra en översiktlig totalsammanställning av utfallet av gruppens arbete. Utfallet ska bedömas mot de uppställda målen och motiveras i termer av vilket mervärde som uppkommit till följd av arbetsgruppens arbete.

Slutleverans och rapportering

Olika organisationer har värdskapet för ett möte var

3:e oktober	Uppstartsmöte Sambandsgruppen (Högnivågrupp) Värd: SKANOVA
15:e november	Möte II i Sambandsgruppen Värd: LRF
16:e februari	Möte III i Sambandsgruppen Värd: Tillväxtverket
26:e mars	Möte IV i Sambandsgruppen Värd: SKL
27:e april	Möte V i Sambandsgruppen Värd: PTS